

Dr. sc. Vesna RIJAVEC, redovita profesorica
Pravni fakultet Univerziteta u Mariboru
vesna.rijavec@um.si

UDK: 347.65 : 061.1EU
Primljen: 17. svibnja 2022.
Prihvaćen: 27. svibnja 2022.
Pregledni znanstveni rad

IZVRŠNI JAVNOBILJEŽNIČKI AKT U PREKOGRANIČNIM SLUČAJEVIMA S NAGLASKOM NA PRAVU EU¹

Sažetak: Autorica u svom članku ističe važnost reguliranja imovinsko-pravnih odnosa kod javnog bilježnika, koji im može osigurati neposrednu ovršnost javnobilježničkog akta već u trenutku sklapanja pravnog posla. Time se sprječava parnica, dužnik mora zbog bilježnikovog stručnog objašnjenja o dimenzijama pravnog posla biti svjestan na što se obvezao, a vjerovnik u svojim rukama ima važan mehanizam osiguranja svoje tražbine. Ovršni javnobilježnički akt također je vrlo uspješan alat u međunarodnom prometu, jer je u drugim zemljama pod uvjetom uzajamnosti prihvatljiv sa svojim učinkom izvršnosti. U EU, međutim, Uredbe 1215/2012 i 805/2004 izričito reguliraju izvršnost javnobilježničkih isprava bez egzekviture. Autorica raspravlja o ovrši prema ovim propisima i na kraju o javnobilježničkoj odgovornosti da postupa u skladu sa službenim dužnostima.

Ključne riječi: Javnobilježnički akt, priznanje i izvršenje, izvršni naslov, Uredba Brisel Ia, Uredba o europskom izvršnom nalogu

1. Uvod

Međunarodni promet i rastuće međunarodno povezivanje, znatno su doprinijeli međunarodnom razvoju javnog bilježništva. U svakodnevnom prekograničnom prometu sa javno bilježničkim ispravama službi javnog bilježništva otvaraju se potpuno nove mogućnosti po naročito jer su temelji uređenja u svim državama latinskog notariata vrlo slični.

Javno bilježništvo karakterizira strogo reguliranje dužnosti javno bilježničke profesije – svaka država u sferi u kojoj je imenovanje javni bilježnika i kontrola nad njim osigurava i odgovarajuće mehanizme za poštovanje tih pravila, kako bi stranke mogle u poslovanju sa javni bilježnikom, kao licem od javnog povjerenja, zahtijevati naknadu za kršenje javno bilježničkih dužnosti.² S druge strane sa povezivanjem javno bilježništvo latinskog tipa sve se više internacionalizira. Zbog toga bi ovaj rad mogao biti interesantan i za javne bilježnike u Hrvatskoj i BIH, jer pokazuje na dileme koje su zajedničke u prekograničnom a i domaćem prometu.

2. Javnobilježnički akt u prekograničnom prometu van dohвата uredbi EU

Izvršni javnobilježnički akt je vrlo povoljna isprava za upotrebu kod prekograničnih imovinsko-pravnih odnosa. Na njegovom temelju vjerovnik može lakše početi izvršenje

¹ Proširen i prerađen rad Javnobilježnički akt u međunarodnom pravnom prometu, objavljen, u Dinka Šago (ur.), et al. Zbornik radova “Aktualnosti građanskog procesnog prava - nacionalna i usporedna pravnoteorijska i praktična dostignuća, Pravni fakultet, Split, 2017. str. 151-162.

² Vidjeti obrazloženje u Predlogu ZN-E(EPA 981-IV) , Izvjestilac Državnog zbora RS, str.3.